Handläggare
Therese Tander
Therese.tander@bracke.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Medborgarförslag – Stoppa ohållbara scheman i vård och omsorg

Vård och socialavdelnings förslag till beslut

Medborgarförslaget avslås.

Motivering

Bräcke kommun har redan fastställda riktlinjer för hållbar bemanning och schemaläggning och medborgarförslaget och de delar som går längre än nuvarande styrdokument bedöms inte lämpliga.

Sammanfattning av ärendet

Den 22 juli 2026 inkom ett medborgarförslag om att införa tydligare riktlinjer för hållbar schemaläggning inom vård och omsorg. De frågor som lyfts i medborgarförslaget regleras redan genom kommunens riktlinjer, gällande lagstiftning, kollektivavtal och det systematiska arbetsmiljöarbetet. De delar av förslaget som går längre än nuvarande riktlinjer bedöms inte vara lämpliga att införa som generella regler eftersom schemaläggningen behöver kunna anpassas utifrån verksamhetens behov och en säker bemanning.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslag om att Bräcke kommun ska införa tydligare riktlinjer för hållbar schemaläggning inom vård och omsorg. Förslagsställaren föreslår bland annat att högst fyra arbetsdagar i följd ska vara norm, att scheman med sex arbetsdagarsveckor ska upphöra, att delade turer ska avskaffas, att långa arbetspass ska begränsas, att kvällspass inte ska följas av morgonpass samt att minst elva timmars dygnsvila alltid ska säkerställas.

Som motiv anges att nuvarande schemaläggning kan leda till bristande återhämtning, ökad sjukfrånvaro, svårigheter att rekrytera och behålla personal samt risker för kvalitet och patientsäkerhet inom vård och omsorg.

Vård- och socialavdelningen har sedan tidigare en fastställd bemanningshandbok som reglerar bemanning och schemaläggning. Handboken har tagits fram i samverkan med facklig organisation för att

skapa gemensamma arbetssätt och säkerställa att schemaläggningen sker inom ramen för gällande lagstiftning och kollektivavtal. Syftet är att uppnå en balans mellan verksamhetens behov, en god arbetsmiljö och en ekonomi i balans. Flera av de frågor som lyfts i medborgarförslaget hanteras redan i bemanningshandboken.

Handboken anger att dygns- och veckovila alltid ska säkerställas vid schemaläggning, vilket innebär att reglerna om minst 11 timmars dygnsvila enligt arbetstidslag och kollektivavtal ska följas. Den anger också att långa arbetspass och delade turer ska minimeras.

Vidare rekommenderar handboken att medarbetare som huvudsakligen arbetar dag eller kväll inte ska arbeta mer än fem arbetspass i följd och att nattpersonal inte ska arbeta mer än fyra arbetspass i följd. Handboken anger dessutom att varje medarbetare ska ha minst nio fridagar under en fyraveckors schemaperiod.

Bemanningskravet fastställs inför varje schemaperiod av ansvarig enhetschef utifrån verksamhetens behov, kontinuitet, kvalitet och ekonomi. Schemaläggningen ska samtidigt säkerställa hållbara arbetsscheman och att medborgarnas behov av vård och omsorg tillgodoses.

När det gäller förslagen om att införa en generell gräns om högst fyra arbetsdagar i rad och att helt avskaffa scheman med sex arbetsdagarsveckor bedömer vård- och socialavdelningen att detta inte är ändamålsenligt. Vård- och omsorgsverksamhet bedrivs dygnet runt, årets alla dagar, och schemaläggningen behöver kunna anpassas utifrån verksamhetens bemanningsbehov, lagstiftning, kollektivavtal och medarbetarnas individuella sysselsättningsgrader och önskemål. En alltför detaljerad reglering riskerar att minska verksamhetens flexibilitet och försvåra möjligheten att upprätthålla en säker bemanning.

En konsekvens av att införa en generell gräns om högst fyra arbetsdagar i rad och att helt avskaffa scheman med sex arbetsdagarsveckor skulle vara att minst 10 fridagar skulle inrymmas i ett fyraveckorsschema. Då antalet arbetsdagar krymper behöver arbetspassens längd öka för att medarbetare ska få ut sin arbetstid. Långa arbetspass och delade turer skulle då behöva schemaläggas i större utsträckning än idag.

Vård- och socialavdelningen arbetar kontinuerligt med att utveckla bemanning och schemaläggning. Bemanningshandboken följs upp årligen och revideras vid behov i samverkan med de fackliga organisationerna. Arbetsmiljöfrågor följs också upp löpande inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Vård- och socialavdelningen bedömer därför att intentionerna i medborgarförslaget redan i stor utsträckning är omhändertagna genom den gällande bemanningshandboken och det systematiska arbetet med bemanning, arbetsmiljö och schemaläggning. Något behov av ytterligare generella riktlinjer bedöms därför inte föreligga.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget ger inga ekonomiska konsekvenser.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget ger inga konsekvenser för barn och unga.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2026-09-22
Medborgarförslag, 2026-07-22

Beslutet skickas till

Vård- och socialavdelningen
Förslagsställaren

Therese Tander
Biträdande socialchef

Anneli Valter
Socialchef